

ارزیابی بخش خصوصی در پروژه‌های مشارکتی با استفاده از مدل هیبریدی SWOT-Fuzzy PROMETHEE

اقبال شاکری^۱، محمدحسین دادپور^۲، علی شکری^۳، حمیدرضا عباسیان جهرمی^۴

۱- هیئت علمی دانشکده مهندسی عمران و محیط زیست دانشگاه صنعتی امیرکبیر

۲- کارشناس ارشد مهندسی مدیریت و ساخت دانشگاه صنعتی امیرکبیر

۳- دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی مدیریت و ساخت دانشگاه صنعتی امیرکبیر

۴- دانشجوی دکترا مهندسی مدیریت و ساخت دانشگاه صنعتی امیرکبیر

mohammadhosein_dadpour@yahoo.com

خلاصه

محدودیت در منابع، تسهیم ریسک و اشتراک منابع در پروژه‌های مختلف از مهمترین دلایل ترغیب کارفرمایان در جهت استفاده از بخش‌های خصوصی به منظور مشارکت در پروژه‌ها می‌باشد. مشارکت موفق بخش خصوصی در پروژه‌ها می‌تواند باعث ارتقا کیفیت اجرای پروژه‌ها، کاهش مدت زمان و هزینه کمتر به دلیل درگیر بودن منافع طرفین در پروژه‌ها گردد. پرواضح است که انتخاب مناسب بخش خصوصی به عنوان اولین گام می‌تواند تأثیرات بسیار زیادی را در اتمام موفقیت آمیز پروژه‌ها داشته باشد. از این رو توسط نگارندگان، مدلی ترکیبی با عنوان SWOT-Fuzzy PROMETHEE به منظور انتخاب بخش خصوصی بر اساس معیارهای تأثیر گذار و با اهمیت برای مشارکت سازمان ارائه می‌گردد. به این ترتیب که در قالب یک مطالعه موردی مربوط به انتخاب و رتبه بندی بخش خصوصی از SWOT بعنوان یک ابزار قدرتمند جهت شناسایی معیارهای سازمان و از روش Fuzzy PROMETHEE برای انتخاب و اولویت بندی گزینه‌های مورد نظر استفاده می‌شود.

کلمات کلیدی: بخش خصوصی، مشارکت، SWOT، Fuzzy PROMETHEE.

۱. مقدمه

یکی از آفاتی که در حال حاضر بخش اجرایی کشور را در بر گرفته است، دخالت بسیار زیاد دولت در تمامی زمینه‌ها و یا به عبارت دیگر دولتی بودن فعالیت‌های کشور می‌باشد. در صنعت ساخت و ساز نیز اگرچه اجرای طرح‌های بزرگ عمرانی نیازمند دخالت دولت و اجرا توسط او می‌باشد اما دولتی کردن پروژه‌ها یکی از مواردی بوده است که جهان غرب در دهه ۷۰ میلادی نسبت به عدم بازدهی مناسب آن انتقادات جدی را وارد نمود. پیامد این انتقادات توسعه مفهوم خصوصی سازی به خصوص در اوایل دهه ۸۰ میلادی در انگلستان شد. خصوصی سازی رویکرد مجددی به سیستم بازار جهت جبران پی‌آمدهای ناشی از شکست دولت در فعالیت‌های اقتصادی بود [۱]. امروزه دیدگاه غالب در مدیریت سرمایه گذاری و مباحث اقتصادی دولتی، کاهش فعالیت‌های دولتی و حرکت به سمت خصوصی سازی می‌باشد [۲]. سالیانه مقدار قابل توجهی از بودجه دولت صرف اجرای پروژه‌های عمرانی در کشور می‌گردد. اما با این وجود، همواره به منظور پیشرفت و توسعه کشور نیاز به تعریف و اجرای پروژه‌های جدید بیشتر وجود دارد. براساس تجزیه و تحلیل انجام شده بر روی عوامل افزایش هزینه‌ها در دو پروژه این میزان افزایش نسبت به برآورد اولیه به طور میانگین ۶۳ درصد را به خود اختصاص داده است که این افزایش هزینه‌ها با توجه به تعداد زیاد این گونه پروژه‌ها در کشور فشار مالی زیادی را بر دولت یا دستگاه‌های اجرایی تحمیل می‌نماید [۳].

توجه به سیاست‌های ابلاغی اصل ۴۴ مبنی بر کاهش تصدی گری دولت و حرکت به سمت خصوصی سازی و پیامدهای مثبت آن از یکسو و محدودیت منابع مالی دولت جهت اجرای پروژه‌های عمرانی مورد نیاز و علاوه بر آن عدم بازدهی مناسب پروژه‌های دولتی باعث شده است که مبحث مشارکت بخش خصوصی و عمومی (دولتی) در پروژه‌های زیربنایی کشور مطرح شود. اگرچه این روش، یکی از روش‌های اجرایی نو در کشور می‌باشد اما در دنیا به دلایل مزایای گسترده آن از اوایل دهه ۸۰ میلادی به صورت وسیعی مورد استفاده قرار گرفته است به طوری که در حال حاضر